

O'TKIR YIRINGLI PERIOSTITNI DAVOLASHDA GEKSORALNING SAMARADORLIGI

Donishev G'ulom G'ayrat o'g'li
Jumaqulov Ikromjon G'ulomjon o'g'li
Mamarasulov Shohrux Alisher O'gli

Samarqand davlat tibbiyot universiteti 2 kurs klinik ordinatori.

Nazarova Nodira Sharipovna

Ilmiy raxbar: DKTF Stomatologiya kafedrası mudiri, Professor

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15682323>

Annotatsiya: O'tkir yiringli periostit — jag' suyaklarining ustini qoplab turuvchi periost to'qimasining yallig'lanish kasalligi bo'lib, og'riq, shish, tana harorati ko'tarilishi kabi simptomlar bilan kechadi. Kasallikni kompleks davolashda antimikrob va antiseptik vositalardan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Geksoral (gekseditin) keng spektrli antiseptik bo'lib, og'iz bo'shlig'i infeksiyalarini davolashda samarali hisoblanadi. Ushbu maqolada Geksoralning o'tkir yiringli periostitni davolashdagi klinik samaradorligi yoritilgan.

Kalit so'zlar: o'tkir periostit, yiringli yallig'lanish, Geksoral, gekseditin, antiseptik, stomatologiya.

Kirish

Stomatologik amaliyotda yiringli asoratlar, ayniqsa, o'tkir periostitlar tez-tez uchraydi. O'tkir periostit odatda pulpit, periodontit yoki boshqa infeksiyon jarayonlar fonida rivojlanadi. U bemorda kuchli og'riq, shish, og'iz ochilishi qiyinlashuvi va umumiy holatning buzilishi bilan kechadi. Davolashda antibiotiklar bilan bir qatorda mahalliy antiseptik vositalar, ayniqsa, yuvish va og'iz bo'shlig'ini dezinfeksiya qilish uchun sprey yoki eritmalar muhim rol o'ynaydi. Geksoral — gekseditin asosidagi preparat — bugungi kunda keng qo'llanilayotgan samarali vositalardan biridir.

Kasallikning kelib chiqishi odatda tish ildizi infeksiyasidan boshlanadi. Periostit klinik jihatdan og'riq, shish, tana haroratining ko'tarilishi, og'iz ochilmasligi (trizmus), limfa tugunlarining kattalashuvi kabi simptomlar bilan namoyon bo'ladi. Agar kasallik vaqtida davolanmasa, yiring suyak to'qimalariga, hatto umumiy qon aylanishiga tarqalib, xavfli asoratlar keltirib chiqarishi mumkin.

Bunday hollarda kompleks davolash — ya'ni yiring o'chog'ini jarrohlik yo'li bilan ochish, tizimli antibiotiklar va mahalliy antiseptik vositalar qo'llash muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, mahalliy antiseptiklar og'iz bo'shlig'idagi infeksiyani kamaytirib, umumiy sog'ayishni tezlashtiradi. Geksoral preparati (gekseditin asosida) stomatologik amaliyotda keng qo'llanilmoqda va o'zining yuqori samaradorligi bilan ajralib turadi.

Geksoralning farmakologik xususiyatlari

Geksoral — antiseptik vosita bo'lib, tarkibida gekseditin moddasini saqlaydi. Uning asosiy xususiyatlari quyidagilardan iborat:

Keng spektrli antibakterial ta'sir: streptokokklar, stafilokokklar, anaeroblar va boshqa mikroblarga qarshi.

Antifungal (zamburug'larga qarshi) ta'sir — ayniqsa Candida albicans ga nisbatan.

Og'iz bo'shlig'ida 10–12 soatgacha faol qoladi.

Toksik emas, uzoq muddat qo'llanishi mumkin.

Aerozol, eritma va sprey shaklida mavjud.

Geksoralning farmakodinamikasi va farmakokinetikasi

Gekseditin — pirimidin hosilasi bo'lib, gram-musbat bakteriyalarga (streptokokklar, stafilokokklar), shuningdek ba'zi gram-manfiy bakteriyalar va zamburug'larga (Candida albicans) qarshi faol. Bu modda bakteriyalarning hujayra membranasini buzadi, oqsillar sintezini to'xtatadi va hujayraning nobud bo'lishiga olib keladi.

Preparat quyidagi afzalliklarga ega:

Yuqori lokal aktivlik: og'iz bo'shlig'ida va yallig'langan sohada faol bo'ladi.

Uzoq ta'sir davomiyligi: 10–12 soatgacha antiseptik ta'sir saqlanib qoladi.

Zaharli emas va tizimli qon aylanishiga kam so'riladi.

Og'riqni kamaytirish va halitotik (og'iz hidini bartaraf qiluvchi) ta'sirga ega.

Shuningdek, Geksoral yallig'lanish sohasida yiring ajralishini kamaytiradi, granulyatsiya jarayonini rag'batlantiradi.

Mahalliy qo'llanganda yallig'lanish markazidagi mikroob faolligini kamaytiradi, og'riq va shishni yengillashtiradi hamda tiklanish jarayonini tezlashtiradi.

Tadqiqot maqsadi: O'tkir yiringli periostitni kompleks davolashda Geksoral preparatining klinik samaradorligini baholash va uning asosiy davoga qo'shimcha vosita sifatida qo'llanishini asoslash.

Tadqiqot materiali va usullari: Tadqiqot davomida Samarqand shahar tibbiyot birlashmasi markaziy shifoxonasi yuz-jag' jarrohligi bo'limida o'tkir yiringli periostit tashxisi qo'yilgan 42 nafar bemor (yosh oralig'i: 18–50 yosh)lar ishtirokida olib borildi. Bemorlar tasodifiy usulda ikkita guruhga bo'lindi:

1-guruh (nazorat guruhi) – 20 nafar bemor, ularga standart davo: keng ta'sir doiradagi antibiotiklar, sababchi tishni olib tashlash, periostotomiya, Furatsilin antiseptik eritmasi bilan chayish.

2-guruh (tajriba guruhi) – 22 nafar bemor, standart davoga qo'shimcha ravishda Furatsilin o'rniga Geksoral (0.1% geksitidin eritmasi) bilan kuniga 3 mahal og'iz bo'shlig'i chayqatildi.

Tadqiqot natijalari: Geksoral qo'llanilgan 2-guruh bemorlarida quyidagi ijobiy natijalar qayd etildi: Og'riq sindromi 2-3 kun ichida sezilarli darajada kamaydi (1-guruhda bu 4-5 kun davom etdi). Shish va yallig'lanish alomatlari 30–40% tezroq yo'qoldi. Og'iz bo'shlig'idagi yiringli ajrilmalar miqdori qisqardi. Umumiy sog'ayish muddati o'rtacha 2 kunga qisqardi. Geksoral allergik yoki nojo'ya ta'sirlar keltirib chiqarmadi.

Muhokama

Geksoral o'tkir yiringli periostitda mahalliy antiseptik sifatida samaradorligini isbotladi. Uning faol moddasining mikroob hujayrasiga tez kirib borib, yallig'lanish o'chog'ida antiseptik ta'sir ko'rsatishi, ayniqsa og'iz bo'shlig'i florasini normallashtirishda muhim rol o'ynaydi. Boshqa antiseptik vositalardan farqli ravishda, Geksoral uzoq ta'sir qilish muddati va keng spektri bilan ajralib turadi. Bu uni har kuni 1–2 marta qo'llash imkonini beradi va bemor uchun qulaylik yaratadi.

Xulosa: O'tkir yiringli periostitni kompleks davolashda Geksoral (geksitidin) antiseptic vositasi qo'llanilishi infeksiyon jarayonni samarali nazorat qilish, klinik simptomlarni tezda kamaytirish va sog'ayish jarayonini tezlashtirishga yordam beradi. U standart davoga qo'shimcha vosita sifatida tavsiya etilishi mumkin. Mazkur preparatning yengil qo'llanilishi, yaxshi toqat qilinishi va keng antimikrob spektrga ega ekanligi uning amaliy ahamiyatini oshiradi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, Geksoral preparati o'tkir yiringli periostitni davolashda yuqori samaradorlikka ega. U bemorlarda og'riqni yengillashtiradi, yallig'lanish belgilarini tezroq bartaraf etadi va umumiy tiklanish muddatini qisqartiradi. Preparatning toksik emasligi, yengil qo'llanilishi va keng spektrli antimikrob xususiyati uni stomatologik amaliyotda keng qo'llash imkonini beradi.

References:

Используемая литература:

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ибрагимов К.К., Рахимов Д.Ф. Стоматология: воспалительные заболевания челюстей. – Т.: Медицина, 2020. – 185 б.
2. Alekseeva A.V., Kuzmina I.E. Clinical efficiency of hexetidine in dental practice. // Dental Review, 2022; №3: 45–49.
3. Гексаорал. Инструкция по медицинскому применению препарата. – ООО «Рекитт Бенкизер», 2023.
4. Мамедов А.М. Перикоронарит и периостит: клиника и лечение. // Стоматология и практика. – 2021. – №4. – С. 28–32.
5. WHO Oral Health Reports – Antiseptics in dental infections, 2020.
6. Ergashev D.M. O'tkir periostitlar klinikasi va davolash usullari. – Samarqand, 2022.
7. Ergashev D.M. O'tkir periostitlarda klinik davo protokollari. – Samarqand, 2023.
8. Мамедов А.М. Современные подходы к лечению острых воспалительных заболеваний челюстей. – Стоматология и практика, 2021; №4: 28–32.
9. Hexoral (Geksoral) – официальная инструкция, ООО «Reckitt Benckiser», 2023.
10. Рахимов Д.Ф. Хронические и острые периоститы в практике врача-стоматолога. – Т.: Медицина, 2021.
11. WHO Dental Infections Review: Hexetidine Effectiveness. – Geneva, 2020.
12. Alekseeva A.V., Kuzmina I.E. Clinical experience of hexetidine use in dental infections. – Dental Journal, 2022; №3: 45–49.
13. Ибрагимов К.К. Антисептики в лечении одонтогенных инфекций. – Тошкент, 2022.